

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 4.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.4.11>

УДК 351/352:36:338.46

А. П. Король,

аспірант, Національний університет цивільного захисту України

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-5847-8090>

А. Л. Помаза-Пономаренко,

д. держ. упр., старший дослідник, начальник наукового відділу з дослідження проблем державної безпеки, Науково-дослідний центр Національного університету цивільного захисту України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5666-9350>,

О. О. Ахмедова,

д. держ. упр., доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу, Київський національний університет технологій та дизайну

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1573-7710>

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ В УКРАЇНІ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

A. P. Korol,

PhD Student, National University of Civil Defence

A. Pomaza-Ponomarenko,

Doctor of Sciences in Public Administration, Senior Researcher, Head of the Scientific Department for State Security Problems,

Research Centre of the National University of Civil Protection of Ukraine

O. Akhmedova,

Doctor of Science in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism, Hotel and Restaurant Business,

Kyiv National University of Technology and Design

INVESTMENT AND INNOVATION DEVELOPMENT OF REGIONS IN UKRAINE AS A PROMISING DIRECTION FOR IMPROVING THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM

Досліджено концепції формування й удосконалення публічного управління у сфері соціально-економічного розвитку регіонів України, що (концепції) відзначаються триєдністю та становлять підґрунтя для такого розвитку. Серед них концепція інноваційного розвитку, концепція інвестиційного розвитку та концепція регіонального розвитку. З'ясовано, що базис упровадження даних концепцій становлять теорія полюсів зростання; теорія ендогенного й екзогенного розвитку, а також теорія кластерів.

Визнано, що інвестиційно-інноваційний розвиток регіонів відбувається синергетично, тобто під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Їх згруповано у п'ять блоків: макроекономічні фактори; інституційні фактори; інфраструктурні фактори; фактори, пов'язані з людським капіталом; фактори, пов'язані з реалізацією державної регіональної політики.

Систематовано заходи публічного управління у сфері інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів: 1) розробка та реалізація стратегій і програм регіонального розвитку; 2) надання фінансової підтримки інноваційним проектам; 3) створення сприятливого інвестиційного клімату; 4) забезпечення розвитку інноваційної, соціальної, енергетичної та іншої інфраструктури; 5) підвищення ролі самоврядних організацій та ін.

Визначено визначальну роль бізнес-структур і наукових установ в інституційній системі забезпечення інвестиційно-інноваційного регіонального розвитку. Роль цих самоврядних інституцій полягає в тому, щоб інвестувати в інноваційні проекти, упроваджувати нові технології, співпрацювати з науково-виробничими установами, надавати рекомендації щодо інвестиційних та інноваційних пріоритетів державної політики та ін. Визначено, що пріоритетним є інвестиційний та інноваційний розвиток регіонів України в таких галузях, сферах економіки та суспільства, як сфера використання інформаційних новітніх технологій, агропромисловий комплекс, енергетика, критична інфраструктура, оборонна сфера та ін. Доведено, що забезпечення регіонального розвитку в цих галузях і сферах

вимагає впроваджувати публічно-управлінських інструментів і заходів (публічно-приватного партнерства, стратегування, використання потенціалу державного фонду регіонального розвитку, структурних фондів ЄС та ін.).

The concepts of formation and improvement of public administration in the sphere of socio-economic development of regions of Ukraine are investigated, which (concepts) are characterized by trinity and constitute the basis for such development. Among them are the concept of innovative development, the concept of investment development and the concept of regional development. It was found that the basis for the implementation of these concepts is the theory of growth poles; the theory of endogenous and exogenous development, and also the theory of clusters.

It is recognized that the investment and innovative development of regions occurs synergistically, that is, under the influence of external and internal factors. They are grouped into five blocks: macroeconomic factors; institutional factors; infrastructure factors; factors related to human capital; factors related to the implementation of state regional policy.

Public administration measures in the field of investment and innovative development of regions are systematized: 1) development and implementation of regional development strategies and programs; 2) provision of financial support to innovative projects; 3) creation of a favorable investment climate; 4) ensuring the development of innovative, social, energy and other infrastructure; 5) increasing the role of self-governing organizations, etc.

The emphasis is on the decisive role of business structures and scientific institutions in the institutional system of ensuring investment and innovative regional development. The role of these self-governing institutions is to invest in innovative projects, introduce new technologies, cooperate with scientific and production institutions, provide recommendations on investment and innovation priorities of state policy, etc. It is determined that the investment and innovation development of the regions of Ukraine in such industries, spheres of the economy

and society as the sphere of use of new information technologies, agro-industrial complex, energy, critical infrastructure, defense sector, etc. is a priority. It has been proven that ensuring regional development in these industries and spheres requires the implementation of public management tools and measures (public-private partnership, strategizing, using the potential of the state regional development fund, EU structural funds, etc.).

Ключові слова: *публічне управління, система публічного управління, державна політика, державна регіональна політика, механізми, соціально-економічний розвиток, сталий розвиток, регіони, інструменти, інвестиції, інновації, інноваційна діяльність, бізнес, наукові установи, цифровізація.*

Keywords: *public administration, public administration system, state policy, state regional policy, mechanisms, socio-economic development, sustainable development, regions, tools, investments, innovations, innovative activities, business, scientific institutions, digitalization.*

Постановка проблеми. Інвестиційно-інноваційний розвиток регіонів України є ключовим фактором для забезпечення сталого економічного зростання держави в цілому та підвищення її конкурентоспроможності на міжнародній арені. В умовах глобалізації та швидких технологічних змін, здатність регіонів залучати інвестиції й упроваджувати інновації визначає їх успіх у довгостроковій перспективі. Повномасштабна агресія РФ проти України актуалізувала питання, пов'язані із забезпеченням інвестиційно-інноваційного розвитку нашої держави з метою її відбудови. Досягти цього самотужки Україні буде складно, адже зовнішня агресія РФ й досі триває, що й надалі наносить шкоду соціальній, транспортно-логістичній та іншій українській інфраструктурі. Її фізична реконструкція вимагає значного витрачання коштів, залучення яких має відбуватись із незаборонених джерел. Наразі регіональний розвиток в Україні характеризується значними диспропорціями. Деякі регіони демонструють високий інвестиційний та

інноваційний потенціал, тоді як інші відстають у цьому відношенні. Це створює виклики для збалансованого розвитку країни та вимагає пошуку ефективних механізмів стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в усіх регіонах. Відтак, набувають актуальності питання щодо розгляду сучасного стану інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів України, визначення ключових викликів і проблем цього розвитку, а також шляхи їхнього вирішення. Особливу увагу буде приділено аналізу державної політики, спрямованої на стимулювання інвестицій та інновацій, а також ролі органів публічної влади та бізнесу у цьому процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів крізь призму функціонування системи публічного управління досліджували вчені В. Баштанник, Р. Бенедикс, П. Блау, К. Бредлі, З. Бурик, С. Валтон, Н. Дацій, О. Дацій, С. Домбровська, Н. Колісніченко, Дж. Коммонс, Р. Коуз, С. Ліпсет, Р. Лукиша, А. Маркусен, У. Мітчелл, І. Петрика, О. Пархоменко-Куцевіл, А. Помаза-Пономаренко, Г. Річардсон, С. Романюк, А. Халецька, Г. Харріс та ін. [1; 2; 4; 5; 6]. Разом із тим актуалізувались наукові розвідки щодо визначення ризиків і перспектив забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів в Україні з позиції вдосконалення системи її публічного управління.

Постановка завдання. Метою статті є визначення шляхів удосконалення публічного управління у сфері соціально-економічного розвитку регіонів України в умовах покращення інвестиційно-інноваційного клімату.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційно-інноваційний розвиток є ключовим фактором для забезпечення сталого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності регіонів України. В умовах глобалізації та швидких технологічних змін, здатність регіонів залучати інвестиції та впроваджувати інновації визначає їх успіх у довгостроковій перспективі. Однак, регіональний розвиток в Україні характеризується

значними диспропорціями. Деякі регіони демонструють високий інвестиційний та інноваційний потенціал, тоді як інші відстають у цьому відношенні. Це створює виклики для збалансованого розвитку країни та вимагає пошуку ефективних механізмів стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в усіх регіонах.

Розгляд наукових напрацювань у межах обраної проблематики дослідження [2; 4] дав підстави визначити, що інвестиційно-інноваційний розвиток регіонів базується на кількох ключових концепціях, що відзначаються триєдністю:

1. Концепція інвестиційного розвитку, що передбачає здійснення значних вкладень капіталу в різні сфери економіки з метою отримання якомога швидшого прибутку або інших вигод. Власне кажучи, головне правило бізнесу – швидке отримання прибутку за найменших витрат.

2. Концепція розвитку інноваційної діяльності, що спрямована на впровадження нових ідей або методів, які призводять до покращення продуктів, послуг або процесів, розвиток високо технологічних процесів на виробництві тощо.

3. Концепція регіонального розвитку покликана забезпечити зміну в бік покращення показників економічного, соціального та екологічного розвитку регіонів.

Базис цих концепцій становлять основні теорії, що лежать в основі інвестиційно-інноваційного розвитку, включають:

1. Теорію полюсів зростання, згідно з якої соціально-економічне зростання концентрується в певних регіонах, що стають полюсами для залучення інвестицій та інновацій.

2. Теорію ендогенного (внутрішнього) й екзогенного (зовнішнього) розвитку, яка підкреслює важливість внутрішніх факторів таких, як людський капітал та місцеві ресурси, для розвитку регіону.

3. Теорію кластерів, яка акцентує увагу на важливості формування мереж підприємств та організацій, що працюють в одній галузі, для

стимулювання інновацій та конкурентоспроможності.

Сучасний стан інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів України характеризується такими особливостями (рис. 1):

1. Нерівномірний розподіл інвестицій та інновацій між регіонами.
2. Переважання сировинних галузей у структурі економіки багатьох регіонів.
3. Недостатній рівень інвестицій в науково-дослідну та дослідно-конструкторську діяльність (НДДКР).
4. Низький рівень упровадження інновацій на підприємствах.

Поглибити стан інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів України може синергетичний вплив зовнішніх і внутрішніх факторів. Аналіз вищенаведених особливостей інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів дає підстави згрупувати такі фактори, що на нього впливають:

- перша група макроекономічних факторів – інфляція, валютний курс, податкова політика;
- друга група інституційних факторів – якість державного (публічного) управління, рівень корупції, захист прав власності;
- третя група інфраструктурних факторів – транспортна, енергетична, інформаційна інфраструктура;
- четверта група факторів, що впливають на людський капітал – освіта, кваліфікація, науковий потенціал;
- п'ята група факторів, що пов'язані з реалізацією державної регіональної політики.

Таблиця 1. Капітальні інвестиції за регіонами за 2012-2023 роки

Рік Назва області	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Вінницька	5824093	6109514	5674572	7372954	8301879	11744065	17626523	15724889	13601513	16922083	14122127	19212450
Волинська	3254394	3327142	3389726	6166812	6384165	7041881	8687043	12663952	9121580	11718339	9535011	12497407
Дніпропетровська	22509251	21290086	20356546	25919884	33169056	42908537	60288615	66951109	58601434	78484388	40477938	63067801
Донецька	31721911	27912408	13155270	8304350	11902168	17268944	26979391	30594456	26597759	32477585	5564920	7842038
Житомирська	2892558	3005444	2904908	4044434	5573508	7722019	8742342	8466947	9270208	11484802	6113180	11566280
Закарпатська	2736109	2645793	2638670	3778415	4662988	5623663	7500586	9330284	5080997	9184293	6818030	8893280
Запорізька	7204369	6838810	7034504	7794285	11039714	15879713	15732000	14876732	15495040	21039301	9312457	8563679
Івано-Франківська	5166935	4797231	6837474	9609271	7947642	9707832	9393710	9305479	6338028	12281979	6851489	12002208
Київська	20366802	20696624	19653486	24359123	33411394	34494456	40713371	50295709	32760002	44287688	31168571	51184367
Кіровоградська	4576219	3224031	3122384	4057085	6355304	7320933	7181482	7794271	6745999	8678511	7096670	9147036
Луганська	8222557	11369333	5222584	2060105	4122191	3329763	3219250	3357465	3259085	4496519	270765	336330
Львівська	11173321	9816691	9555030	13386534	18605213	24105881	28995529	31061498	23641491	31483777	26161357	44790018
Миколаївська	4695998	5008709	3771354	5989936	9730198	11177966	10099206	12549282	9504884	12135819	5008597	8991126
Одеська	14631168	11872178	9361348	9983523	16728698	22299736	23787770	21080135	21437623	24149475	13546742	19150399
Полтавська	10217406	9536276	8827798	8337857	15265159	15855591	18636731	23005311	25156889	28044554	17537579	24130778
Рівненська	2770912	2837341	2804554	4334225	4324071	6126758	7227975	6729238	5650634	21469390	12042531	13506009
Сумська	2871197	2721254	2798094	3662959	5762584	6947128	7749894	7734230	7200076	10554537	5497986	8956585
Тернопільська	3374769	2976242	2589978	3827501	4888237	7150601	8374959	9210257	7296821	10660241	8501803	11823173
Харківська	14759161	9292562	8032333	11246660	16545885	19361745	23551320	22874643	20248586	24647677	9586004	18057050
Херсонська	2435735	2124829	2208056	3107395	4591276	7362241	8853235	12368330	7199137	14616823	700413	743610
Хмельницька	3489339	3637605	4078277	6809321	9123259	10499875	11274895	10534118	10617033	13515408	9753202	15153113
Черкаська	3781025	3413314	3262154	4485785	6498704	8144225	11110406	11385503	9079342	12299817	9227586	14283813
Чернівецька	2229278	2257350	1686948	2789194	2668813	2992111	3720598	4096834	3319516	4289617	3358738	4741733
Чернігівська	2737297	2842006	2621252	3550222	5318489	7351103	8971259	8740461	7957105	10293734	8305914	12631781
м. Київ	79614190	70320590	67832630	88138606	106295537	136044751	200308295	213247802	163036260	204682982	143100363	226008702

Джерело: складено на підставі [3]

Остання група факторів є однієї з найбільш важливих, адже все в державі має виникати, розвиватись і припиняти своє існування в межах правового поля, санкцію на формування й оновлення якого дає держава. Державна регіональна політика повинна забезпечувати стимулювання інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів, що передбачає реалізацію таких публічно-управлінських заходів:

- 1) розробку та реалізацію стратегій і програм регіонального розвитку;
- 2) надання фінансової підтримки інноваційним проектам;
- 3) створення сприятливого інвестиційного клімату;
- 4) розвиток інноваційної інфраструктури;
- 5) підвищення ролі самоврядних організацій у забезпеченні інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів (серед цих організацій можна виокремити органи місцевого самоврядування, громадські організації та ін. [1; 2]).

Місцеве самоврядування відіграє важливу роль у стимулюванні інвестиційно-інноваційного розвитку шляхом результативного вжиття організаційно-правового, фінансово-економічних, інформаційно-комунікативних, соціально-політичних та інших механізмів публічного управління. Вони передбачають реалізацію різновекторних заходів на системній основі, а саме: розробку місцевих стратегій розвитку; залучення інвестицій та підтримки інновацій на місцевому рівні; розвиток державно-приватного партнерства; залучення бізнесу та наукових установ до забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів.

Бізнес-структури та наукові установи є ключовими гравцями в інвестиційно-інноваційному регіональному розвитку. Їх роль полягає в тому, щоб інвестувати в інноваційні проекти, упроваджувати нові технології, співпрацювати з науковими установами, рекомендувати інвестиційні та інноваційні пріоритети державної політики та ін. У цьому контексті слід наголосити на пріоритетності таких галузей для інвестиційного й інноваційного розвитку регіонів України, як сфера використання

інформаційних новітніх технологій, агропромисловий комплекс, енергетика, інфраструктура, оборонна сфера та ін.

Війна, розпочата рф проти України, завдала значних збитків інвестиційно-інноваційному потенціалу нашої держави. Для відновлення та подальшого розвитку необхідно більш широко залучати міжнародну допомогу, створювати безпечні умови для інвесторів і розвивати оборонні технології.

Очевидно, що за останні 12 років складно оцінити валовий регіональний продукт в Україні за низкою областей (АРК, Донецька, Луганська, Херсонська та ін.), адже вони є тимчасово окупованими рф. Із табл. 1 та рис. 1 видно, що з метою усунення наслідків соціально-політичної кризи в Україні було вжито низку публічно-управлінських заходів, які дозволили протягом 5 років (2015–2019 рр.) створити базис для виходу на плато інвестиційно-інноваційного розвитку. На жаль, виникнення та поширення пандемії COVID-19 і повномасштабна агресія рф завадили забезпечити сталість такого розвитку України.

Аналіз стану капітальних інвестицій в регіонах України та по країні в цілому за 2012–2023 рр. дозволив визначити таку тенденцію: за 12 років обсяг капітальних інвестицій в Україну зріс майже у 3 рази (тобто це середній показник по країні). Найбільше зростання спостерігається у Львівській обл. (на 19,7%), Київській області (22,1%), Львівській області (на 25,4%), Івано-Франківській області (36,5%), Харківській області (44,7%) та м. Київ (на 23,8%). Щодо найнижчих показників капітальних інвестицій, то вони зафіксовані в Донецькій області (на 52,3%), Луганській області (на 43,6%) і Херсонській області (на 39,3%).

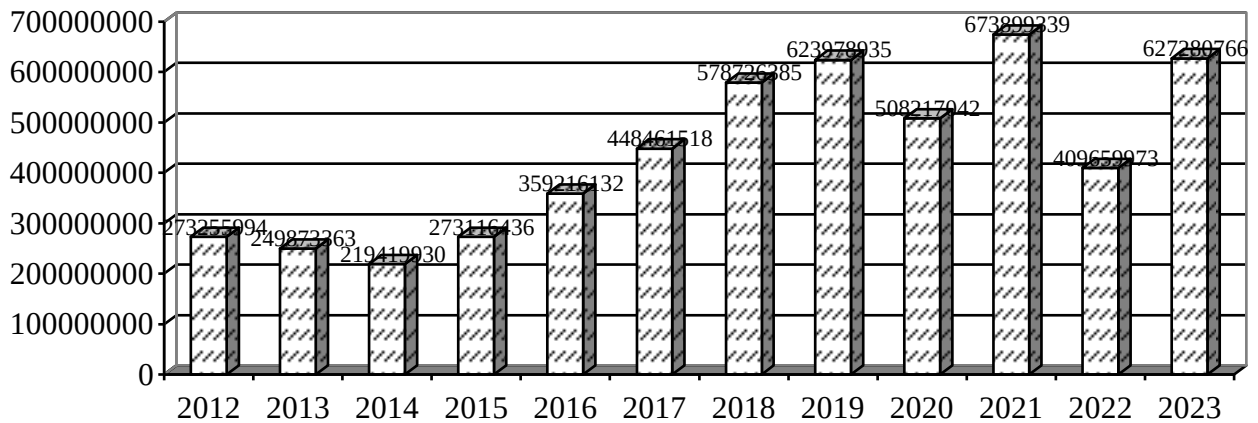

Рис. 1. Капітальні інвестиції в Україні (2012–2023 рр.)

Джерело: складено на підставі [3]

Таким чином, для забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку України та її регіонів необхідно впровадити *комплекс заходів* публічного управління, які охоплюють різні сфери економіки та суспільства. На наше переконання. Серед ключових напрямів реалізації заходів публічного управління в зазначеній сфері доречно виокремити такі:

1. Формування сприятливого інвестиційного клімату, що передбачає: забезпечення стабільності та передбачуваності державної політики (для цього необхідно мінімізувати політичні ризики та забезпечити стабільність законодавства, створити чіткі та прозорі правила гри для інвесторів).

2. Боротьба з корупцією, що включає посилення антикорупційних заходів і забезпечення ефективну роботу правоохоронних органів у цьому напрямку [6]. Важливо створити механізми громадського контролю за використанням бюджетних коштів.

3. Захист прав інвесторів. У цьому контексті необхідно забезпечити ефективну роботу правоохоронної та судової системи, а також захист прав власності, створивши механізми для вирішення інвестиційних спорів.

4. Стимулювання інноваційної діяльності та здійснення фінансової підтримки [2]. Для цього слід збільшити обсяги державного фінансування

науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), а також створити грантові програми для підтримки інноваційних стартапів. Окремий блок у межах цього напрямку займає розвиток інноваційної інфраструктури. Він вимагає створення технопарків, інноваційних кластерів і бізнес-інкубаторів. Зрозуміло, що при цьому важливо забезпечити доступ до сучасного обладнання та технологій як для бізнесу, так і для наукових установ і закладів вищої освіти. Допомогти в цьому може налагодження міжрегіональної та міжнародної співпраці. Йдеться про те, що необхідно сприяти результативній інституційній взаємодії: між науковими установами, бізнесом й органами публічної влади. На нашу думку, актуальним є створення платформи для обміну концептуальними знаннями та практичним досвідом, між попитом і пропозицією.

5. Логічно, що таким чином ми підійшли до блоку «забезпечення розвитку людського капіталу» [6], адже без людей неможливою є інноваційна діяльність, яка реалізується для людей. Досягнення даної мети вимагає, по-перше, завершення реформування освіти в Україні, яке триває понад 20 років. По завершенню трансформаційних змін у цій сфері має бути модернізовано систему освіти та забезпечено її відповідність потребам ринку праці. Безперечно, що важливо розвивати STEM-освіту (наука, технології, інженерія, математика). По-друге, підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників, а також працівників бізнес-структур як головних генераторів інновацій. У цьому контексті доречно створити програми для підвищення кваліфікації вищевказаних працівників, а також сприяти розвитку підприємницьких навичок. По-третє, актуалізують питання щодо залучення талановитої молоді до інноваційної діяльності не тільки в бізнес середовищі, а й у науковому. Це покликано унеможливити відтік української молоді за кордон. У той же час, для цього необхідно підвищити рівень оплати праці молоді, яка займається інноваційними розробками саме в Україні. Позитивного ефекту від упровадження даного заходу також можливо досягти за умови підтримки на її теренах наукової мобільності.

6. Розвиток інфраструктури [5], зокрема, транспортної інфраструктура. Для цього необхідно модернізувати транспортну мережу та покращити логістику в Україні, а також розвивати міжнародні транспортні коридори. Крім того, варто докладати зусиль для модернізації енергетичної інфраструктури, що передбачає забезпечення енергетичної незалежності України та розвиток на її теренах механізмів дієвого використання відновлюваних джерел енергії. Також важливо модернізувати інформаційну інфраструктуру шляхом забезпечення доступу до швидкісного Інтернету та розвитку цифрової економіки та цифровізації державних послуг.

7. Останній блок стосується вдосконалення державної регіональної політики в напрямку забезпечення збалансованого розвитку всіх регіонів України [4]. Цьому має передувати поступове зменшення міжрегіональних диспропорцій з урахуванням особливостей функціонування регіонів. Безумовно, що важливо підтримувати розвиток малих та середніх міст, які можуть бути більш маневреними в підвищенні власних показників соціально-економічного розвитку. З огляду на це вважаємо за доцільне зацентрувати увагу на важливості забезпечення спеціалізації регіонів: слід визначити конкурентні переваги кожного регіону та сприяти їх розвитку, а також підтримувати формування регіональних кластерів. На завершення вкажемо, що вже 10 років триває реформа децентралізації влади в Україні, повномасштабна агресія РФ перешкоджає реалізації цієї реформи. Проте рано чи пізно вона має бути завершена, і як результат забезпечено розвиток потужного місцевого самоврядування, у межах якого функціонують дієві місцеві органи публічної влади, які здатні забезпечити фінансову самостійність громад. Разом із тим реалізація цих заходів вимагає скоординованих дій і органів місцевого самоврядування, і органів державної влади, і бізнесу, і громадянського суспільства, і наукових установ і закладів вищої освіти.

Висновки. На підставі проведеного дослідження можна зробити такі ключові висновки:

1. Інвестиційно-інноваційний розвиток є запорукою успішного майбутнього регіонів України. При цьому наголошено, що даний розвиток критично важливий для забезпечення її повоєнного сталого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності на міжнародній арені. Аналіз сучасного стану інвестиційно-інноваційного розвитку України та її регіонів (крізь призму капітальних інвестицій у 2012–2023 рр.) дав змогу виявити диспропорції в такому розвитку між регіонами, що вимагає комплексного підходу до вирішення проблем.

2. Серед них визначено нерівномірність інвестиційно-інноваційного розвитку. Зокрема, існує значна нерівномірність у розподілі інвестицій та інновацій між регіонами, що призводить до поглиблення міжрегіональних диспропорцій. Наразі регіони-лідери зосереджені в основному в західній та центральній частинах України, тоді як східні та південні регіони потребують особливої підтримки через зниження темпів такого розвитку, що зумовлено повномасштабною агресією рф. Відновлення економіки України та її регіонів вимагає залучення значних обсягів інвестицій і впровадження інноваційних технологій. У цьому контексті наполягається на підвищенні рівня інвестицій в НДДКР. Україна має низький рівень інвестицій в науково-дослідну та дослідно-конструкторську діяльність, що гальмує розвиток інновацій. Необхідно збільшити обсяги державного та приватного фінансування НДДКР та створити сприятливі умови для проведення наукових досліджень як у наукових установах і закладах вищої освіти, так і в бізнес середовищі, де може дуже активно розвиватись інноваційна діяльність.

3. У цьому контексті акцентовано на важливості забезпечення розвитку людського капіталу в Україні й унеможливленні витоку її капіталу за кордон. Наполягається, що розвиток людського капіталу є ключовим фактором для забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку. Він вимагає завершення модернізації системи освіти та професійної підготовки, а також створення умови для залучення та утримання талановитих фахівців як у бізнес середовищі, так і науковому. Досягнення цієї підцілі вимагає вдосконалення

ситсеми публічного управління. Його ефективність – це необхідна умова для стимулювання інвестиційно-інноваційного розвитку держави та регіонів. Зважаючи на це, доведено необхідність покращення інвестиційного клімату в Україні, вжиття дієвих заходів щодо боротьби з корупцією, розвиток інфраструктури та забезпечення результативної державної регіональної політики.

Література

1. Дацій Н.В., Богдан С.С. Роль громадських організацій у розвитку інноваційних технологій публічного управління // Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 5. С. 235–240.

2. Домбровська С.М., Лукиша Р.Т., Помаза-Пономаренко А.Л. Інституціональна державна політика соціально-економічного розвитку регіонів України в умовах ризиків : монографія. Харків: НУЦЗ України, 2018. 216 с.

3. Капітальні інвестиції за регіонами (щоквартальні показники) // Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 17.03.2025).

4. Помаза-Пономаренко А.Л. Правове забезпечення розвитку та безпеки регіонів України в умовах децентралізації й інституціоналізації влади : монографія. Харків: НУЦЗУ, 2020. 190 с.

5. Помаза-Пономаренко А.Л., Тарадуда Д.В. Державне управління як критична інфраструктура // Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2024. № 3. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/613> (дата звернення 17.03.2025).

6. Помаза-Пономаренко А.Л., Тарадуда Д.В. Драйвери сталого розвитку та системи громадської безпеки України в контексті реалізації її євроінтеграційних прагнень // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 2. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/2989> (дата звернення 17.03.2025).

References

1. Datsiy, N.V., and Bohdan, S.S. (2025), “The role of public organizations in the development of innovative technologies of public administration”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 235–240.
2. Dombrovska, S.M., Lukisha, R.T. and Pomaza-Ponomarenko, A.L. (2018), *Instytutsional'na derzhavna polityka sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku rehioniv Ukrainy v umovakh ryzykiv* [Institutional state policy of socio-economic development of regions of Ukraine in conditions of risks], NUCZU, Kharkiv, Ukraine.
3. Official website of the State Statistics Service of Ukraine (2025), “Capital investments by regions (quarterly indicators)”, available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 17 March 2025).
4. Pomaza-Ponomarenko, A.L. (2020), *Pravove zabezpechennya rozvytku ta bezpeky rehioniv Ukrainy v umovakh detsentralizatsiyi y instytutsionalizatsiyi vlady* [Legal support for the development and security of the regions of Ukraine in conditions of decentralization and institutionalization of power], NUCZU, Kharkiv, Ukraine.
5. Pomaza-Ponomarenko, A.L. and Taraduda, D.V. (2024), “Public administration as a critical infrastructure”, *Dniprovs'kyi naukovyy chasopys publichnoho upravlinnya, psykholohiyi, prava*, vol. 4, available at: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/issue/archive> (Accessed 17 March 2025).
6. Pomaza-Ponomarenko, A.L. and Taraduda, D.V. (2024), “Drivers of sustainable development and the public security system of Ukraine in the context of the implementation of its European integration aspirations”, *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, vol. 2, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/2989> (Accessed 17 March 2025).

Стаття надійшла до редакції 19.03.2025 р.